

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ СУДОВОЇ ПСИХІАТРІЇ
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішенням Вченої ради

ДУ «ІСП МОЗ України»

від 30.01.2024р., протокол №1

Голова Вченої ради

ДУ «ІСП МОЗ України»

Оксана ОЛІЙНИК

Положення

**про методологію оцінювання набутих знань та компетентностей
при підготовці здобувачів вищої освіти ступеню доктора філософії
державної установи «Інститут судової психіатрії
Міністерства охорони здоров'я України»**

Київ - 2024

1. Форми навчання та організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

1.1. Навчання в аспірантурі ДУ «Інститут судової психіатрії МОЗ України» (далі - Інститут) здійснюється за такими формами: очна – за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням) або за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб.

1.2. Усі аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття та проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою. На аспірантів поширюються правила та обов'язки, що визначені чинним законодавством і правилами внутрішнього розпорядку в Інституті.

1.3. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять для аспірантів та осіб, які здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою включають: навчальні заняття (аудиторні); виконання індивідуальних завдань, самостійна робота аспірантів (здобувачів); практична підготовка (педагогічний практикум); контрольні заходи.

1.4. Види навчальних занять:

лекція; практичне заняття; семінарське заняття; індивідуальне заняття; консультація, контрольні заходи. Інші види навчальних занять можуть бути введені рішеннями вченої ради Інституту. Перелік тем лекційних, практичних та семінарських занять передбачено робочою програмою навчальної дисципліни.

Лекція - основний вид і форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

Семінарське заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих аспіранти готують виступи на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття з дисциплін циклу загальної підготовки аспірантам проводяться потоком одночасно та/або по підгрупах.

Практичне заняття - вид і форма організації навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд аспірантами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання аспірантами відповідно сформульованих завдань. Практичні заняття з дисциплін циклу загальної підготовки аспірантам проводяться потоком одночасно та/або по підгрупах.

Самостійна робота аспіранта - основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від передбачених розкладом навчальних занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта, регламентується навчальним планом. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями. Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці Інституту, навчальних кабінетах, а також в домашніх умовах.

Педагогічна (викладацька) практика - частина навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії і вид практичної

діяльності здобувачів із здійснення педагогічного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності, науково-методичну роботу, здобуття вмінь і навиків практичної викладацької діяльності.

Індивідуальне заняття проводять з окремим аспірантом (здобувачем) та групами аспірантів (здобувачів) для підвищення рівня їхньої підготовки, роз'яснення фрагментів змісту навчальної дисципліни та розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальні заняття організують за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану аспіранта (здобувача). Види індивідуальних занять, їхній обсяг, форми та методи проведення, форми та методи контролю визначає робоча програма навчальної дисципліни. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії аспіранта/здобувача семінарські, практичні заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Консультація – вид навчального заняття, під час якого аспірант (здобувач) отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування з навчальної дисципліни загалом чи її частини. Консультація може бути індивідуальною або для групи аспірантів (здобувачів). Консультація може проводитись як дистанційне індивідуальне заняття з зарахуванням навчальних годин аспіранту (здобувачу) та науково-педагогічному працівнику.

Індивідуальні завдання (реферати, навчально-дослідні завдання, проекти висновків, курсові тощо) аспірант (здобувач) виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. Можливе виконання комплексної тематики кількома аспірантами (здобувачами).

1.5. Перелік тем лекційних, практичних, семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

2. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

2.1. До основних завдань оцінювання результатів навчання аспірантів належать:

- оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок, інших компетентностей), набутих аспірантом у процесі навчання за певною освітньо-науковою програмою та інформування аспірантів про якість досягнутих результатів;

- мотивація аспірантів до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання;

- аналіз результатів навчання і вплив науково-педагогічного працівника на процес самостійної роботи аспірантів та ефективність освітнього процесу в цілому.

2.2. Оцінювання результатів навчання відбувається через контрольні заходи, які включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і

має на меті перевірку рівня засвоєння аспірантом навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на третьому освітньо-науковому рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумкове оцінювання результатів навчання:

Іспит	Залік
відмінно	зараховано
добре	
задовільно	
незадовільно	незараховано

Аспіранту, який виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить джерела інформації, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, ставиться оцінка «відмінно».

Аспіранту, який вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, ставиться оцінка «добре».

Аспіранту, який вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження певних думок, ставиться «добре».

Аспіранту, який відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, ставиться оцінка «задовільно».

Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на продуктивному рівні, ставиться оцінка «задовільно».

Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, ставиться оцінка «незадовільно».

Аспіранту, який володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, ставиться оцінка «незадовільно».

2.3. Критерії оцінювання знань аспірантів визначаються науково-

педагогічним працівником і доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому навчальному занятті з дисципліни.

2.4. Оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів відбувається шляхом створення апеляційної комісії (на підставі письмової заяви здобувача). Остаточне рішення приймає Вчена рада на підставі рішення комісії.

3. Ліквідація академічних заборгованостей та академічної різниці аспірантів та осіб, що здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою

3.1. Комісію з ліквідування академічних заборгованостей формує директор.

3.2. Ліквідування академічної заборгованості з навчальної дисципліни здійснюється у формі співбесіди.

3.3. Аспірант (здобувач), який після завершення роботи комісій не атестований на позитивну оцінку з трьох і більше дисциплін або отримав під час ліквідації академічної заборгованості на комісії оцінку «незадовільно», відраховується за невиконання індивідуального навчального плану.

3.4. Аспірант, який пропустив з поважних причин 2/3 навчальних годин з трьох і більше навчальних дисциплін чи інших компонентів навчального плану, відраховується з аспірантури за невиконання індивідуального навчального плану.

3.5. Аспірант, який не підлягає умовам відрахування та за результатами семестрового контролю отримав незадовільні оцінки або не з'явився без поважних причин на контрольні заходи, може ліквідувати академічні заборгованості перед комісією за умови, що їхня кількість не перевищує 50% від загальної кількості заліків, передбачених індивідуальним навчальним планом на семестр.

3.6. За наявності поважних, документально підтверджених підстав відсутності на семестрових контрольних заходах аспіранту (здобувачу) може бути встановлений індивідуальний графік ліквідування академічних заборгованостей.

3.7. Аспірант має право повторно вивчати не більше двох навчальних дисциплін, з яких він отримав оцінку «незадовільно» або був недопущений до контролю через те, що без поважних, документально підтверджених підстав до початку семестрового контролю виконав менше 50 % обов'язкових індивідуальних робіт з однієї або двох навчальних дисциплін (на підставі заяви).

3.8. Академічна різниця – це сукупність навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом відповідної спеціальності, яких немає в академічній довідці чи навчальній картці особи, що поновлюється чи переводиться на навчання (обсяг яких є меншим 70% обсягу дисципліни, передбаченої навчальним планом відповідної спеціальності).

3.9. Академічну різницю визначає відділ аспірантури шляхом порівняння академічної довідки чи навчальної картки особи з навчальним планом.

3.10. Ліквідування академічної різниці може передбачати:

- перезарахування або зарахування навчальних дисциплін, які особа вивчила до моменту поновлення чи переведення.
- вивчення та складання навчальних дисциплін здійснюється до початку навчання.
- вивчення та складання навчальних дисциплін впродовж першого після поновлення чи переведення року (семестру) навчання проводиться шляхом їх включення в індивідуальний навчальний план аспіранта.

3.11. Ліквідування академічної різниці здійснюється впродовж першого семестру після її виявлення

4. Дотримання академічної доброчесності та дотримання принципів освітньо-наукової діяльності, заснованої на доказах

4.1. Дотримання академічної доброчесності та дотримання принципів освітньо-наукової діяльності, заснованої на доказах науковими та науково-педагогічними працівниками підчас організації та проведення навчання:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.

- контроль за дотриманням академічної доброчесності учасниками навчального процесу.

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

4.2. Дотримання академічної доброчесності та доказових принципів освітньо-наукової діяльності забезпечують всі учасники навчального процесу.

4.3. Рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності приймає Комісія з біоетичної експертизи та біоетики (далі – Комісія).

4.4. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні членів Комісії.

4.5. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписують голова і секретар Комісії.

4.6. На засідання Комісії запрошується особа, стосовно якої розглядається питання щодо порушення нею академічної доброчесності.

4.7. За порушення академічної доброчесності передбачено відхилення наукових матеріалів, відрахування з аспірантури, зняття дисертацій з розгляду. Остаточне рішення приймає Вчена рада на підставі рішення Комісія з біоетичної експертизи та біоетики.

4.8. За порушення академічної доброчесності та дотримання принципів освітньо-наукової діяльності, заснованої на доказах, науково-педагогічні працівники можуть бути притягнуті до такої відповідальності: позбавлення

права проведення та участі у навчальних заходах; заборона представництва Інституту в будь-яких заходах на певний період; догана.

4.9. Рішення про встановлення порушень академічної доброчесності та дотримання принципів освітньо-наукової діяльності, заснованої на доказах і притягнення до академічної відповідальності учасників навчального процесу може бути оскаржене на Вченій раді Інституту та в суді.